

Master of Commerce Examination: December-2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Wednesday 07-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Management of Finance	11:00 AM To 01:30 PM	110051	75

**Instructions: 1) Attempt any five question from Q. No.1 to Q. No. 7
2) Figure to the right indicates marks.**

- Q.1** Explain in detail with suitable example Net Income Theory of Capital Structure. **15**
- Q.2** Explain various methods of computation of cost of Equity with suitable example. **15**
- Q.3** Discuss various methods of evaluation of Investment Proposals with suitable examples. **15**
- Q.4** Explain Walter Model of Dividend Decision with suitable example. **15**
- Q.5** a) Discuss various factors of determining Capital Structure. **08**
b) What is Operating and Financial Leverages? Analyze the effect of financial and operating leverages on profit. **07**
- Q.6** a) Explain the process of capital Budgeting. **06**
b) What are the various techniques of Inventory Management? **09**
- Q.7** **Write short note. (Any Two)** **15**
a) Functions of Finance Manager
b) Weighted Average Cost of Capital
c) Nature and Significance of Investment Decisions
d) Types of Dividend Policy

Master of Commerce Examination: December-2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Wednesday 07-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Management of Finance	11:00 AM To 01:30 PM	110051	75

Instructions: 1) Attempt any five question from Q. No.1 to Q. No. 7
2) Figure to the right indicates marks.

- प्र.1 भांडवल संरचनेचा निव्वळ उत्पन्न सिद्धांत योग्य उदाहरणासह सविस्तर स्पष्ट करा. 15
- प्र.2 सामान्य भाग भांडवलाच्या व्ययच्या गणनेच्या विविध पद्धती योग्य उदाहरणासहित स्पष्ट करा. 15
- प्र.3 गुंतवणूक प्रस्तावांच्या मूल्यमापनाच्या विविध पद्धतींची योग्य उदाहरणांसह चर्चा करा. 15
- प्र.4 लाभांश निर्णयाचे वॉल्टर मॉडेल योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा. 15
- प्र.5 अ) भांडवल संरचना निर्धारित करणाऱ्या विविध घटकांची चर्चा करा. 08
ब) क्षमता आणि वित्तिय कर्ज भांडवल गुणोत्तर म्हणजे काय? नफ्यावर वित्तिय आणि क्षमता कर्ज भांडवल गुणोत्तराच्या प्रभावाचे विश्लेषण करा. 07
- प्र.6 अ) भांडवली अंदाजपत्रकाची प्रक्रिया स्पष्ट करा. 06
ब) शिलकी माल व्यवस्थापनाची विविध तंत्रे कोणती? 09
- प्र.7 कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टीपा लिहा. 15
अ) वित्त व्यवस्थापकाची कार्ये
ब) भांडवलाचा सरासरी परिव्यय भारांकित
क) गुंतवणुक निर्णयाचे स्वरूप आणि महत्त्व
ड) लाभांश धोरणाचे प्रकार

Master of Commerce Examination: December - 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Friday 09-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Strategic Management	11:00 AM To 01:30 PM	110052	75

Instructions: 1) Attempt any five questions from Q. No.1 to Q. No. 7
2) Figure to the right indicates marks.

- Q.1** Explain the concept of vision and mission statements of a business, giving suitable examples. **15**
- Q.2** Discuss at length the components of external and internal environment. **15**
- Q.3** Discuss at length diversification as a choice of strategy, giving suitable examples. **15**
- Q.4** Discuss at length the techniques of Strategic evaluation and Control. **15**
- Q.5** a) Explain in detail the process of Strategic Management. **08**
b) Explain in brief the concept of SWOT analysis. **07**
- Q.6** a) What are the Functional strategies? Explain Human Resources Management strategies. **08**
b) Explain the process of strategy implementation. **07**
- Q.7 Write short note. (Any Two)** **15**
a) Strategic Business Unit (SBU)
b) Porters Five Force Model
c) Mergers and Acquisitions
d) Techniques of Strategic Evaluation and Control

Master of Commerce Examination: December - 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Friday 09-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Strategic Management	11:00 AM To 01:30 PM	110052	75

**Instructions: 1) Attempt any five questions from Q. No.1 to Q. No. 7
2) Figure to the right indicates marks.**

प्र.1	व्यवसायाची दृष्टी आणि ध्येयवाक्ये यांची संकल्पना योग्य उदाहरणासहित स्पष्ट करा.	15
प्र.2	बाह्य आणि अंतर्गत वातावरणातील घटकांची विस्ताराने चर्चा करा.	15
प्र.3	व्यूहरचनेचा पर्याय म्हणून विविधीकरणावर विस्तारितपणे चर्चा करा.	15
प्र.4	व्यूहरचनात्मक मूल्यमापन आणि नियंत्रणाच्या तंत्रांची विस्ताराने चर्चा करा.	15
प्र.5	अ) व्यूहरचनात्मक व्यवस्थापनाची प्रक्रिया विस्तारितपणे स्पष्ट करा. ब) SWOT विश्लेषणाची संकल्पना थोडक्यात स्पष्ट करा.	08 07
प्र.6	अ) कार्यात्मक व्यूहरचना म्हणजे काय? मानव संसाधन व्यवस्थापन व्यूहरचना स्पष्ट करा. ब) व्यूहरचना अंमलबजावणीची प्रक्रिया स्पष्ट करा.	08 07
प्र.7	कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टीपा लिहा. अ) स्ट्रेटजिक बिझनेस युनिट (SBU) ब) पोर्टर्स फाइव्ह फोर्स मॉडेल क) विलीनीकरण आणि अधिग्रहण ड) व्यूहरचनात्मक मूल्यमापन आणि नियंत्रणाची तंत्रे	15

Master of Commerce Examination: December - 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Monday 12-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Corporate Accounting	11:00 AM To 01:30 PM	110053	75

**Instructions: 1) Attempt any three out of five Questions.
2) Figures to right indicate marks.**

Q.1 The following are Balance sheets of Sita Ltd. and its subsidiary Gita Ltd. As on 31.12.2021: **25**

Liabilities	Sita Ltd. Rs.	Gita Ltd. Rs.	Assets	Sita Ltd. Rs.	Gita Ltd. Rs.
Share Capital: Equity shares @10 each	1,00,000	20,000	Sundry Assets	80,000	12,000
Profit & Loss A/c	40,000	12,000	Stock	61,000	24,000
Reserve Fund	10,000	6,000	Debtors	13,000	17,000
Creditors	20,000	12,000	Bills Receivable	1,000	-
Bills Payable	-	3,000	1500 Shares in Gita Ltd. (at cost)	15,000	
	1,70,000	53,000		1,70,000	53,000

Following other additional information are also given:

- 1) Gita Ltd. has earned all profits only since the above 1,500 shares were acquired by Sita Ltd.
- 2) On the date of acquisition of these shares by Sita Ltd., Gita Ltd., had reserves of Rs.6,000.
- 3) The Bills Receivables of Sita Ltd. were all drawn on Gita Ltd.
- 4) Sundry assets of Gita Ltd. were under-valued by Rs.2,000.
- 5) Stock of Sita Ltd. include goods of Rs.5,000 purchased from Gita Ltd., at profit of 25% on cost.

Prepare a Consolidated Balance-Sheet of Sita Ltd. and Gita Ltd. as on 31.12.2021.

Q.2 The following is the Balance Sheet as at 31st March 2021 of Blueberry Ltd. **25**

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Subscribed Capital: 3000 cumulative Preference shares @100 each fully paid up each	3,00,000	Goodwill	1,00,000
7,500 Equity Shares of Rs. 100 each fully paid up	7,50,000	Fixed Assets	9,80,000
Securities Premium-Preference Shares	12,000	Investments	20,000
General Reserve	80,000	Stock in Trade	2,00,000
Trade Creditors	3,75,000	Trade Debtors	1,54,500
		Bank Balances	62,500
	15,17,000		15,17,000

Contingent Liability:

Preference dividends in arrears Rs.66,000.

The board of directors of the company decided upon the following scheme of reconstruction:

- 1) The preference shares are to be converted into 13% unsecured debentures of Rs. 100 each in regard to 80% of the due (including arrears of dividend) and for the balance, equity shares of Rs. 50 paid would be issued. The authorised capital of the company permitted the issue of additional shares.
- 2) Equity shares would be reduced to shares of Rs.50, each paid up.
- 3) All equity holders agree to pay the balance in cash.
- 4) Goodwill has lost its value and is to be written off fully. Investments are to reflect their market value of Rs. 30,000. Obsolete items in stock of Rs. 50,000 are to be written off. Bad debts to the extent of 5% of the total debtors would be provide for. Fixed assets to be written down by Rs. 1,50,000.

The scheme was fully approved and put into effect.

The company carried on trading for six months and after writing off the depreciation at 20% p.a. on the revised value of fixed assets, made a net profit of Rs. 80,000. The half yearly working resulted in an increase of Sundry Debtors by Rs. 60,000, Stock by Rs. 80,000 and cash by Rs. 40,000.

Show the journal entries necessary in company's books to give effect to the scheme and draw the balance sheet as of 30th September, 2021.

Q.3 From the following information prepare Trading, Profit & loss A/c and Balance sheet of Wonderful Ltd: **25**

Gross Profit 25%

Stock Turnover 5 Times

Average debt Collection Period 3 months

Creditors Velocity 3 months (Average Payment period)

Current ratio 2

Proprietary Ratio is 80% (Fixed Assets/Capital Employed)

Capital Gearing ratio is 3:7 (Long Term Debt/Equity)

Net Profit to Equity 10%

General reserve and Profit & Loss to Equity is 1:5

Pref share capital to Debenture 2:1

Cost of Goods Sold consists of 50% Material, 50% for wages and Overheads.

Gross Profit Rs. 1,25,000

Q.4 a) Balance Sheets of Z Ltd. and Y Ltd. are given below as at 31st March, **08**
2021.

Liabilities	Z Ltd. Rs.	Y Ltd. Rs.	Assets	Z Ltd. Rs.	Y Ltd. Rs.
Share Capital: Equity shares @10 each	2,00,000	4,00,000	Sundry Assets	3,10,000	6,00,000
Reserves and Surplus	40,000	1,00,000	Loan of Y Ltd	30,000	---
7% Debentures (Rs. 100)	1,00,000	---	Investments: 5000 shares in Y Ltd.	50,000	---
Loan from Z Ltd.	---	30,000			
Other Liabilities	50,000	70,000			
	3,90,000	6,00,000		3,90,000	6,00,000

Y Ltd. takes over Z Ltd. on following terms:

- 1) Y Ltd. will issue sufficient number of shares at Rs. 11 each and pay 50 paise cash per share held by members of Z Ltd.
- 2) 7% debentures of Z Ltd. are taken over by Y Ltd. along with other liabilities of Z Ltd.

Show the journal entries in the books of Z Ltd.

b) From the following particulars prepare a summarised balance sheet as **09**
at 31st December 2021:

Fixed Assets to Net worth	0.8:1
Current Ratio	3:1
Reserve included in proprietor's Fund	25%
Acid Test Ratio	3:2
Fixed Assets	Rs.8,00,000
Cash and Bank balance	Rs. 15,000
Long Term Loan	?
The firm has no Bank overdraft	

c) On 1st April 2019 Harsha Ltd. purchased 8000 shares of Varsha Ltd., **08**
on that day Varsha Ltd. had Rs 25000 in the Profit and Loss Account.
The Balance sheet of both the Harsha Ltd. and Varsha Ltd. as on 31st
March 2020 is as follows:

Liabilities	Harsha Ltd Rs.	Varsha Ltd Rs.	Assets	Harsha Ltd Rs.	Varsha Ltd Rs.
Share Capital (Shares of Rs 10 each)	500000	100000	Land	100000	40000
			Building	100000	50000
Profit and Loss Account	55000	40000	Investments (8000 Shares in S' Ltd)	125000	
Sundry Creditors	20000	35000	Stock	90000	30000
			Debtors	40000	30000
			Cash	120000	25000
Total	575000	175000		575000	175000

Calculate:

- 1) Capital profit
- 2) Revenue profit
- 3) Minority Interest
- 4) Cost of Control

- Q.5**
a)	Discuss the meaning and foundations of International Financial Reporting standards.	08
b)	Briefly explain the phases of adoption of IFRS.	08
c)	Discuss the objectives, scope and requisites applicable under Ind AS 103.	09

Master of Commerce Examination: December - 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Monday 12-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Corporate Accounting	11:00 AM To 01:30 PM	110053	75

Instructions: 1) Attempt any three out of five Questions.
2) Figures to right indicate marks.

प्र.1 31.12.2021 रोजी सीता लिमिटेड आणि तिची उपकंपनी गीता लि. चे ताळेबंद खालीलप्रमाणे आहेत: 25

दायित्वे	सीता लि. रु.	गीता लि. रु.	मालमत्ता	सीता लि. रु.	गीता लि. रु.
समभाग भांडवल: प्रत्येकी 10 @ इक्विटी शेअर्स	1,00,000	20,000	विविध मालमत्ता	80,000	12,000
नफा आणि तोटा खाते	40,000	12,000	साठा	61,000	24,000
राखीव निधी	10,000	6,000	ऋणको	13,000	17,000
धनको	20,000	12,000	बिले प्राप्य	1,000	—
देय बिले	—	3,000	गीता लिमिटेड मध्ये 1500 शेअर्स (किंमत)	15,000	—
	1,70,000	53,000		1,70,000	53,000

खालील इतर अतिरिक्त माहिती देखील दिली आहे:

- 1) सीता लिमिटेडने वरील 1,500 शेअर्स घेतल्यापासून गीता लिमिटेडने सर्व नफा मिळवला आहे.
- 2) सीता लि. ने गीता लि हे शेअर्स विकत घेतल्याच्या तारखेला, रु 6000 राखीव होते.
- 3) सीता लि. ची सर्व बिल प्राप्त गीता लि. च्या बाजूने होती.
- 4) गीता लिमिटेडच्या मालमत्तेचे मूल्य रु. 2,000 ने कमी होते.
- 5) सीता लिमिटेडच्या साठ्यामध्ये गीता लि. कडून खरेदी केलेल्या रु. 5,000 च्या वस्तूचा समावेश आहे. ज्याच्या किंमतीवर 25% नफा आहे.

31.12.2021 रोजी लिमिटेड आणि गीता लिमिटेडचे एकत्रित ताळेबंद तयार करा.

दायित्वे	रु.	मालमत्ता	रु.
सदस्यता घेतलेले भांडवल: 3000 एकत्रित अग्रहक्क भांडवल @100 प्रत्येकी फुल्ली पेड अप	3,00,000	सद्भावना	1,00,000
प्रत्येकी रु. 100 चे 7,500 इक्विटी	7,50,000	स्थिर मालमत्ता	9,80,000
सिक्युरिटीज प्रीमियम-अग्रहक्क भांडवल	12,000	गुंतवणूक	20,000
सामान्य राखीव	80,000	व्यापारात साठा	2,00,000
व्यापार धनको	3,75,000	व्यापार ऋणको	1,54,500
		बँक बँलन्स	62,500
	15,17,000		15,17,000

आकस्तिक देयता:

थकबाकीमध्ये अग्रहक्क भांडवल लाभांश रु. 66,000.

कंपनीच्या संचालक मंडळाने खालील पुनर्रचना योजनेवर निर्णय घेतला:

- 1) अग्रहक्क भांडवल रूपांतर रू. च्या 13% असुरक्षित ऋण पत्रे मध्ये केले जाणार आहे. देय रकमेच्या 80% (लाभांशाच्या थकबाकीसह) रू. 100 प्रत्येकी आणि शिल्लक रकमेसाठी, 50 पैसे चे इक्विटी शेअर्स दिले जातील. कंपनीच्या अधिकृत भांडवलाने अतिरिक्त समभाग जारी करण्यास परवानगी दिली.
- 2) इक्विटी शेअर्स प्रत्येक रू. 50 फुल्ली पेड अप मध्ये कमी केले जातील.
- 3) सर्व इक्विटी धारक शिल्लक रक्कम रोखीने देण्यास सहमत आहेत.
- 4) सद्भावना ने त्याचे मूल्य गमावले आहे आणि ते पूर्णपणे काढले पाहिजे. गुंतवणुकीचे बाजार मूल्य Rs. 30,000. अप्रचलित वस्तूंचा साठा Rs. 50,000 राइट ऑफ केले जाणार आहेत.
- 5) एकूण ऋणको च्या 5% मर्यादेपर्यंत बुडीत कर्जाची तरतूद केली जाईल. स्थिर मालमत्ता Rs. 1,50,000 ही योजना पूर्णतः मंजूर करून अंमलात आणण्यात आली.

कंपनीने सहा महिने व्यापार सुरु ठेवला आणि स्थिर मालमत्तेच्या सुधारित मूल्यावर 20% प्रति घसारा रद्द केल्यानंतर, रू 80,000. चा निव्वळ नफा झाला.

अर्धवार्षिक कामकाजामुळे विविध ऋणको मध्ये रू. 60,000 ने वाढ झाली. साठा रू. 80,000 आणि रोख रू. 40,000.

योजनेला परिणाम देण्यासाठी कंपनीच्या पुस्तकांमध्ये आवश्यक असलेल्या जर्नल नोंदी दाखवा आणि 30 सप्टेंबर, 2021 पर्यंत ताळेबंद तयार करा.

प्र.3 खालील माहितीवरून वंडरफुल लिमिटेडचे ट्रेडिंग, नफा आणि तोटा खाते आणि ताळेबंद तयार करा.

25

एकूण नफा 25%

साठा टर्नओव्हर 5 वेळा

सरासरी कर्ज संकलन कालावधी 3 महिने

धनको वेग 3 महिने (सरासरी पेमेंट कालावधी)

चालू अनुपात 2

प्रोप्रायटरी अनुपात 80% आहे (स्थायी मालमत्ता/भांडवल नियोजित)

कॅपिटल गियरिंग अनुपात 3:7 आहे (दीर्घकालीन कर्ज/इक्विटी)

निव्वळ नफा/इक्विटी 10%

सामान्य राखीव आणि नफा आणि तोटा/इक्विटीसाठी 1:5 आहे

अग्रहक्क भांडवल/ऋण पत्रे 2:1

विक्री केलेल्या मालाची किंमत मध्ये 50% सामग्री, 50% मजुरी आणि ओव्हरहेड्ससाठी सामाविष्ट विष्ट आहे.

एकूण नफा रू. 1,25,000

प्र.4 अ) Z Ltd. आणि Y Ltd.चे ताळेबंद 31 मार्च, 2021 रोजी खाली दिले आहे.

08

दायित्वे	Z Ltd. रू.	Y Ltd. रू.	मालमत्ता	Z Ltd. रू.	Y Ltd. रू.
भाग भांडवल: प्रत्येकी 10% इक्विटी शेअर्स	2,00,000	4,00,000	विविध मालमत्ता	3,10,000	6,00,000
राखीव आणि अधिशेष	40,000	1,00,000	Y Ltd चे कर्ज	30,000	----
7% ऋण पत्रे (रू. 100)	1,00,000	----	गुंतवणूक: Y Ltd मध्ये 5000 शेअर्स.	50,000	----
Z Ltd कडून कर्ज	----	30,000			
इतर दायित्वे	50,000	70,000			
	3,90,000	6,00,000		3,90,000	6,00,000

Y Ltd. खालील अटींवर Z Ltd. ताब्यात घेतले:

- 1) Y Ltd. प्रत्येकी 11 रूपये दराने पुरेशा प्रमाणात शेअर्स जारी करेल आणि Z Ltd. च्या सदस्यांकडे असलेल्या प्रति शेअर्स 50 पैसे रोख रक्कम देईल.
- 2) Z Ltd. चे 7% ऋण पत्रे Y Ltd. द्वारे Z Ltd. च्या इतर दायित्वांसह ताब्यात घेतले जातात.

Z Ltd. च्या पुस्तकांमधील जर्नलच्या नोंदी दाखवा.

ब) खालील तपशीलांवरून 31 डिसेंबर 2021 रोजी सारांशित ताळेबंद तयार करा. 09

स्थिर मालमत्ता/निव्वळ मूल्य	0.8:1
चालू अनुपात	3:1
राखीव/मालकाच्या निधी	25%
आम्ल चाचणी अनुपात	3:2
स्थिर मालमत्ता	रू.8,00,000
रोख आणि बँक शिल्लक	रू.15,000

दीर्घकालीन कर्ज ?
फर्मकडे बँक ओव्हरड्राफ्ट नाही

- क) 1 एप्रिल 2019 रोजी हर्षा लि. ने. वर्षा लि. चे 8000 समभाग खरेदी केले, त्या दिवशी वर्षा लि. च्या नफा-तोटा खात्यात रू. 25000 होते. 31 मार्च 2020 रोजी हर्षा लिमिटेड आणि वर्षा लि. या दोघांचा ताळेबंद खालीलप्रमाणे आहे: 08

दायित्वे	Harsha Ltd Rs.	Varsha Ltd Rs.	मालमत्ता	Harsha Ltd Rs.	Varsha Ltd Rs.
समभाग भांडवल (प्रत्येकी रू 10 चे शेअर्स)	500000	100000	जमीन	100000	40000
			इमारत	100000	50000
नफा आणि तोटा खाते	55000	40000	गुंतवणूक (Varsha Ltd मध्ये 8000 शेअर्स)	125000	
विविध कर्जदार	20000	35000	साठा	90000	30000
			कर्जदार	40000	30000
			रोख	120000	25000
एकूण	575000	175000		575000	175000

गणना करा:

- 1) भांडवली नफा
- 2) महसूल नफा
- 3) अल्पसंख्याक हित
- 4) नियंत्रण खर्च

- प्र.5 अ) आंतरराष्ट्रीय वित्तीय अहवाल मानकांचा मुलभूत बांधणी वर चर्चा करा. 08
- ब) आंतरराष्ट्रीय वित्तीय अहवाल मानकांच्या टप्प्यांवर चर्चा करा. 08
- क) Ind AS 103 ची उद्दिष्ट्ये, व्याप्ती व अटी वर चर्चा करा. 09

Master of Commerce Examination: December – 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Wednesday 14-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Economic Environment of Business	11:00 AM To 01:30 PM	110054	75

- Instructions: 1) Question No 1 is compulsory.
2) Attempt any four questions from Q No 2 to 7.
3) All questions carry equal marks.
-

- Q.1 Write Short Notes (Any Two) 15**
a) Privatization in India
b) Role of fiscal policy in recession
c) Trade Related Intellectual Property (TRIPs) rights issues in context of India
d) Types of disequilibrium in BOP
- Q.2 What is Globalization? Explain its effects on Indian economy. 15**
- Q.3 What are the objectives of monetary policy? Explain recent changes in the monetary policy of RBI. 15**
- Q.4 Critically evaluate the role of FDI flows in India's changing economic policy. 15**
- Q.5 Discuss various measures to overcome BoP disequilibrium in India. 15**
- Q.6 a) Explain the role of mixed economy in the context of India's changing economic environment. 08**
b) Role of direct taxes in India's economy 07
- Q.7 a) Explain the role of WTO agreements on trade in service sector. 08**
b) Discuss the role growing privatization of insurance sector in India. 07

Master of Commerce Examination: December – 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Wednesday 14-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Economic Environment of Business	11:00 AM To 01:30 PM	110054	75

Instructions: 1) Question No 1 is compulsory.

2) Attempt any four questions from Q No 2 to 7.

3) All questions carry equal marks.

- प्र.1 खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा. 15
- अ) भारतात खाजगीकरण
ब) मंदीत वित्तीय धोरणाची भूमिका
क) व्यापाराशी बौद्धिक संपदा (TRIP) हक्कांचे मुद्दे भारताच्या संदर्भात
ड) विदेशी गंगाजळीतील (बॅलन्स ऑफ पेमेंट्स) असंतुलनाचे प्रकार
- प्र.2 जागतिकीकरण म्हणजे काय? त्याचे भारतीय अर्थव्यवस्थेवर होणारे परिणाम स्पष्ट करा. 15
- प्र.3 वित्तीय धोरणाची उद्दिष्टे काय आहेत? आरबीआयच्या आर्थिक धोरणातील अलीकडील बदलांचे स्पष्टीकरण करा. 15
- प्र.4 भारताच्या बदलत्या आर्थिक धोरणातील थेट परकीय गुंतवणुकीच्या प्रवाहाच्या भूमिकेचे गंभीरपणे मूल्यमापन करा. 15
- प्र.5 भारतातील बॅलन्स ऑफ पेमेंट्स असमतोल दूर करण्यासाठी विविध उपायांची चर्चा करा. 15
- प्र.6 अ) भारताच्या बदलत्या आर्थिक वातावरणासंदर्भात मिश्र अर्थव्यवस्थेची भूमिका स्पष्ट करा. 08
ब) भारताच्या अर्थव्यवस्थेत प्रत्यक्ष करांची भूमिका 07
- प्र.7 अ) सेवा क्षेत्रातील व्यापारावरील डब्ल्यूटीओ करारांची भूमिका स्पष्ट करा. 08
ब) भारतातील विमा क्षेत्राच्या वाढत्या खाजगीकरणाच्या भूमिकेची चर्चा करा. 07

Master of Commerce Examination: December – 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Friday 16-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Basics of Accounting (Option for CBCS)	11:00 AM To 01:30 PM	110055	75

Instructions: 1) **Attempt any three questions from Q. No.1 to Q. No.5**
 2) **Figure to the right indicates marks.**

Q.1 a) Record necessary Journal entries assuming CGST @ 5% and SGST @ 5% and all transactions are occurred within Mumbai. **12**

- i) Reema bought goods Rs. 1,00,000 on credit
- ii) She sold them for Rs. 1,35,000 in the same state on credit
- iii) She paid for Railway transport Rs. 8,000
- iv) She bought Printer for Rs. 10,000
- v) Paid postage Rs. 2000

b) Prepare Journal and ledger in the books of Rahina & Co. from the following transactions: **13**

- Dec. 1 Started business with a capital of 50,000.
- Dec. 6 Paid into bank 20,000
- Dec. 8 Purchased goods for cash 4,000
- Dec. 9 Paid to Ramesh 1,980
- Dec. 9 Discount allowed by him 20
- Dec. 10 Cash sales 3,000
- Dec. 12 Sold to Harish for cash 2,000
- Dec. 15 Purchased goods from Ramesh 4,000
- Dec. 18 Paid wages to workers 300

Q.2 a) Enter the following transactions in the Cash Book of Mr. Nikky. **10**
2021

- March 1 Mr. Nikky commenced business with Cash 6,500
- March 3 Bought goods for cash 685
- March 4 Paid to Mohini 95
- March 6 Deposited in the bank 4,000
- March 6 Purchased office furniture on cash 465
- March 9 Sold goods for cash 3,000
- March 12 Paid wages in cash 120
- March 15 Sold goods for cash 2,500
- March 19 Received cash from Tabu 485
- March 21 Withdrew for domestic use 250
- March 22 Paid salary 400
- March 31 Paid into bank 2,500

b) From the following trial balance of M/S Mehta Ltd, prepare Trading, Profit & Loss A/c and Balance Sheet as at on 31-12-2020. **15**

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Purchases	71,400	Capital	1,60,000
Salaries	10,000	Provision for Bad Debts	2,000
Loose Tools	26,000	Sales	85,000
Debtors	64,000	Interest Received	2,400
Bills Receivable	13,600	Creditors	56,000

Stock (1-4-2020)	20,000	Bills Payable	9,200
Advance against wages	4,000	Commission Received	1,600
Rent (11 months)	2,200		
Wages	2,600		
Commission Receivable	400		
Prepaid Insurance	2,400		
Freight Inward	1,000		
Machinery	56,000		
Cash	1,000		
Bank	3,000		
Drawings	7,600		
Loans to Aruna	30,000		
Bad Debts	1,000		
	3,16,200		3,16,200

Adjustments:

- 1) Closing stock valued at Rs. 89,600
- 2) Outstanding Expenses-Salaries-Rs. 2,000, Wages Rs. 4,000.
- 3) Charge depreciation on Machinery @ 10%.
- 4) Bad debts are written off Rs. 2,000 and create a provision for bad and doubtful debts 5% on Debtors.

- Q.3 a)** Explain various elements of cost. **09**
- b)** Difference between Management Accounting and Cost Accounting. **08**
- c)** Information of a company is as follows: **08**
	Rs.		
Sales of 2017-18 (40% Cash Sales)	10,00,000		
Debtors (1-4-2017)	80,000		
Sales Return	15,000		
Bad Debts	7,000		
Discount allowed	8,000		
Cash Received from Debtors	5,30,000		
- Take 360 days for the year.
Calculate Debtors Turnover and Debtors Ratio.
- Q.4 a)** Record necessary Journal entries in the books of Sushma of Pune **10**
assuming CGST @ 9% and SGST @ 9%:
- 1) Bought goods Rs. 3,50,000 from Goa.
 - 2) Sold goods for Rs. 2,00,000 Madhya Pradesh.
 - 3) Sold goods for Rs. 4,00,000 locally.
 - 4) Paid Insurance premium Rs. 30,000.
 - 5) Bought furniture for office Rs. 50,000.
- b)** From the following entries in the Bank column of Cash Book and the **15**
corresponding Pass Book, prepare Bank Reconciliation Statement as on
30th June, 2021.

Cash Book (Bank Column Only)

Dr.			Cr.		
Date	Particulars	Rs.	Date	Particulars	Rs.
1	To Balance b/d	4600	3	By Cash (Self Cheque)	800
4	To Maninder	3200	5	By Drawings	1000
8	To Devinder	500	10	By Kailsash	2200

18	To Narinder	3700	15	By Shyam Lal	1300
21	To Dayal	1400	28	By Salaries	1800
28	To Amrinder	100	29	By Mohanto	1900
30	To Kashmiri Lal	450	30	By Des Raj	1700
			30	By Commission	20
			30	By Balance b/d	3230
		13950			13950

Bank Pass Book

Date	Particulars	Dr. withdrawals	Cr. Deposits	Balance Dr./Cr.	Rs.
1	By Balance b/d	-	-	Cr.	4600
3	To Cash (Self)	800	-	Cr.	3800
5	To Self (Drawings)	1000	-	Cr.	2800
6	By Maninder	-	3200	Cr.	6000
10	By Devinder	-	500	Cr.	6500
14	To Kailash	2200	-	Cr.	4300
16	By Narinder	-	3700	Cr.	8000
20	To Shyam Lal	1300	-	Cr.	6700
25	By Dividend on shares	-	700	Cr.	7400
28	To Salaries	1800	-	Cr.	5600
30	To Collection charges	4	-	Cr.	5596
30	To Commission	20	-	Cr.	5576
30	To Electricity board	80	-	Cr.	5496

- Q.5** a) Discuss various Accounting Concepts and principles in Detail. **13**
- b) Explain the Application of Ind As in India to the Corporate Sector, Banking Sector, and Insurance Sector. **12**

Master of Commerce Examination: December – 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Friday 16-12-2022	I (Fresh/ Repeater)	Basics of Accounting (Option for CBCS)	11:00 AM To 01:30 PM	110055	75

Instructions: 1) Attempt any three questions from Q. No.1 to Q. No.5

2) Figure to the right indicates marks.

- प्र.1 अ) CGST @ 5% आणि SGST @ 5% गृहीत धरून आवश्यक जर्नल नोंदी नोंदवा आणि (सर्व व्यवहार मुंबईत होतात) 12
- रीमाने रू. 1,00,000 उधारीवर वस्तू खरेदी केली.
 - तिने त्यांना त्याच राज्यात रू. 1,35,000 उधारीवर विकले.
 - तिने रेल्वे वाहतुकीसाठी 8,000 रूपये दिले.
 - तिने प्रिंटर रू. 10,000 ला विकत घेतला.
 - सशुल्क टपाल रू. 2,000
- ब) राहिना अँड कंपनीच्या पुस्तकांमध्ये कीर्द नोंदी आणि खाती नोंदी तयार करा: 13
- Dec. 1 रू. 50,000 भांडवलासह व्यवसाय सुरु केला.
- Dec. 6 रू. 20,000 बँकेत भरले
- Dec. 8 4,000 रोखीने वस्तू खरेदी केल्या
- Dec. 9 रमेशला रू. 1,980 दिले.
- Dec. 9 त्याला रू. 20 सवलत मंजूर
- Dec. 10 10 रोख विक्री 3,000
- Dec. 12 12 रोजी हरीशला रोख रू. 2,000 ला विकले.
- Dec. 15 रमेशकडून रू. 4,000 चा माल खरेदी केला.
- Dec. 18 कामगारांना रू. 300 वेतन दिले.
- प्र.2 अ) श्री. निक्कीच्या कॅश बुकमध्ये खालील व्यवहार प्रविष्ट करा. 10
- 2021
- 1 मार्च रोजी मि. निक्की यांनी रोख रू. 6,500 सह व्यवसाय सुरु केला.
 - 3 मार्च रोजी रू. 685 च्या रोखीने माल घेतला.
 - 4 मार्च रोजी मोहिनी रू. 95 ला दिले.
 - 6 मार्च रोजी बँकेत रू. 4 हजार जमा केले.
 - 6 मार्च रोजी रोख रू. 465 वर कार्यालयीन फर्निचर खरेदी केले.
 - 9 मार्च रोजी रोख रू. 3,000 मध्ये माल विकला.
 - 12 मार्च रोजी रोख रू. 120 रोखीने वेतन दिले.
 - 15 मार्च रोजी रोख रू. 2,500 मध्ये माल विकला.
 - 19 मार्च रोजी तब्बू रू. 485 कडून रोख रक्कम मिळाली.
 - 21 मार्च रोजी घरगुती वापरासाठी 2 रू. 50 मागे घेतले.
 - 22 मार्च रोजी पगार रू. 400
 - 31 मार्च रोजी बँकेत रू. 2,500 भरले.

ब) M/S मेहता लिमिटेडच्या पुढील चाचणी शिल्लकमधून 31.12.2020 रोजी ट्रेडिंग, नफा आणि तोटा खाते आणि ताळेबंद तयार करा.

15

तपशील	रु.	तपशील	रु.
खरेदी	71,400	भांडवल	1,60,000
पगार	10,000	बुडीत कर्जासाठी तरतूद	2,000
सैल साधने	26,000	विक्री	85,000
कर्जदार	64,000	व्याज मिळाले	2,400
बिले प्राप्य	13,600	कर्जदार	56,000
साठा (1.4.2020द्ध	20,000	देय बिले	9,200
मजुरी विरुद्ध आगाऊ	4,000	कमिशन मिळाले	1,600
भाडे (11 महिने)	2,200		
मजुरी	2,600		
कमिशन प्राप्य	400		
प्रीपेड विमा	2,400		
मालवाहतूक आवक	1,000		
यंत्रसामग्री	56,000		
रोख	1,000		
बँक	3,000		
रेखाचित्रे	7,600		
अरुणाला कर्ज	30,000		
बुडीत कर्ज	1,000		
	3,16,200		3,16,200

समायोजन:

1. Rs. 89,600 मूल्याचा अखेरीस साठा
2. थकबाकी खर्च पगार रु. 2,000, वेतन रु. 4,000
3. यंत्रसामग्रीवर @ 10% शुल्क घेवारा.
4. बुडीत कर्जे रु. 2,000 आणि खराब आणि संशयास्पद कर्जासाठी ऋणको वर 5% तरतूद तयार करा.

प्र.3 अ) खर्चाचे विविध घटक स्पष्ट करा.

09

ब) व्यवस्थापन लेखा आणि खर्च लेखा यांच्यातील फरक:

08

क) कंपनीची माहिती खालीलप्रमाणे आहे:

रु.	
2017-18 ची विक्री (40% रोख विक्री)	10,00,000
कर्जदार (1-4-2017)	80,000
विक्री परतावा	15,000
खराब कर्ज	7,000
सवलत अनुमत	8,000
5,30,000 रोख मिळाले	
वर्षासाठी 360 दिवस गृहीत धरा	
ऋणकोची उलाढाल आणि ऋणको चे अनुपात मोजा.	

08

प्र.4 अ) CGST @ 9% आणि SGST @ 9% गृहीत धरून पुण्याच्या सुषमा यांच्या 10

पुस्तकांमध्ये आवश्यक जर्नल नोंदी नोंदवा:

1. गोव्यातून 3,50,000 रूपयाचा माल घेतला.
2. 2,00,000 रूपयांना मध्य प्रदेशला माल विकला.
3. स्थानिक पातळीवर 4,00,000 रूपयांना माल विकला.
4. रू. 30,000 विमा प्रीमियम भरले.
5. कार्यालयासाठी फर्निचररू. 50,000

ब) कॅश बुकच्या बँक कॉलम आणि संबंधित पासबुकमधील खालील नोंदीवरून, 15

3. जून रोजी बँक सामंजस्य विधान तयार करा.

कॅश बुक (फक्त बँक कॉलम)

Dr.

Cr.

तारीख	तपशील	रू.	तारीख	तपशील	रू.
1	समतोल b/d करण्यासाठी	4600	3	रोखीने (सेल्फ चेक)	800
4	मनिंदरला	3200	5	रेखाचित्रे करून	1000
8	देविंदरला	500	10	कैलास यांनी	2200
18	नरिंदरला	3700	15	श्यामलाल यांनी	1300
21	दयाल यांना	1400	28	पगारानुसार	1800
28	अमरिंदर यांना	100	29	मेहंतो यांनी केले	1900
30	काश्मिरी लाल यांना	450	30	देस राज यांनी	1700
			30	आयोगाद्वारे	20
			30	बॅलन्स इधक नुसार	3230
		13950			13950

बँक पास बुक

तारीख	तपशील	डॉ. पैसे काढणे	क्र. ठेवी	शिल्लक डॉ. /सीआर	रू.
1	बॅलन्स b/d नुसार	—	—	Cr.	4600
3	रोख करण्यासाठी (स्वतः)	800	—	Cr.	3800
5	स्वतःसाठी (रेखाचित्र)	1000	—	Cr.	2800
6	मनिंदर यांनी	—	3200	Cr.	6000
10	देविंदर यांनी	—	500	Cr.	6500
14	कैलासला	2200	—	Cr.	4300
16	नरिंदर यांनी	—	3700	Cr.	8000
20	श्यामलाल यांना	1300	.	Cr.	6700
25	शेअर्सवरील लाभांशद्वारे	—	700	Cr.	7400
28	पगारासाठी	1800	—	Cr.	5600
30	शुल्क वसूल करण्यासाठी	4	—	Cr.	5596
30	कमिशन करण्यासाठी	20	—	Cr.	5576
30	वीज मंडळाकडे	80	—	Cr.	5496

- प्र.5 अ)** विविध लेखा संकल्पना आणि तत्वांची तपशीलवार चर्चा करा. **13**
- ब)** कॉर्पोरेट क्षेत्र, बँकिंग क्षेत्र आणि विमा क्षेत्रासाठी भारताप्रमाणे Ind As चा वापर स्पष्ट करा. **12**

Master of Commerce Examination: December - 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Wednesday 07-12-2022	II (Repeater)	Business & Economic Policies of India	02:30 PM To 05:00 PM	210051	75

Instructions: 1) Question No 1 is compulsory.
2) Attempt any four questions from Q No 2 to 7.
3) All questions carry equal marks.

- Q.1 Write Short Notes (Any Two) 15**
- a) Food security in India
 - b) Make in India
 - c) Convertibility of Rupee in India
 - d) Rail and Road coordination in India's transport policy
- Q.2 Describe the importance and trend of agribusiness in India. 15**
- Q.3 Explain the role of small-scale industries in India's economic development. 15**
- Q.4 Describe various changes in government policy of India towards SEZ units. 15**
- Q.5 Discuss the energy crisis and explain India's energy policy. 15**
- Q.6**
- a) Objectives of land reforms in India **08**
 - b) role of micro-finance in India **07**
- Q.7**
- a) ASEAN **08**
 - b) non-conventional sources of energy for India's economic development **07**

Master of Commerce Examination: December - 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Wednesday 07-12-2022	II (Repeater)	Business & Economic Policies of India	02:30 PM To 05:00 PM	210051	75

- Instructions:** 1) Question No 1 is compulsory.
2) Attempt any four questions from Q No 2 to 7.
3) All questions carry equal marks.

- प्र.1 खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा. 15
अ) भारतातील अन्न सुरक्षा
ब) मेक इन इंडिया
क) भारतीय रुपयाची परिवर्तनशीलता
ड) भारतीय रेल्वे व रस्ते धोरणातील समन्वय
- प्र.2 भारतीय कृषी व्यवसाय धोरणाचे महत्व सांगून या धोरणाचा आढावा घ्या. 15
- प्र.3 भारतातील छोट्या उद्योगांची आर्थिक विकासामधील भूमिका स्पष्ट करा. 15
- प्र.4 भारतातील सेझ धोरणामधील बदलांचे वर्णन करा. 15
- प्र.5 भारतीय ऊर्जा धोरण स्पष्ट करून 'ऊर्जा संकट' यांची चर्चा करा. 15
- प्र.6 अ) भारतातील जमीन सुधार धोरणांचे उद्देश 08
ब) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील micro-finance ची भूमिका 07
- प्र.7 अ) ASEAN 08
ब) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील अ-पारंपारिक ऊर्जा स्रोतांची भूमिका 07

Master of Commerce Examination: December – 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Friday 09-12-2022	II (Repeater)	Accounting for Managers	02:30 PM To 05:00 PM	210052	75

**Instructions: 1) Attempt any three questions.
2) Figure to the right indicates marks.**

Q.1 The following information is supplied to you.

25

Product	X	Y
Direct materials	20	40
Direct wages	15	20
Direct expenses	20	20
Selling price	100	140

Find expenses Rs.300000

The proposed sales Mix are as under:

Particular	X	Y
A	200000 units	100000 units
B	150000 units	150000 units
C	170000 units	130000 units

You are required to calculate:

- 1) Marginal cost per unit for each product
- 2) Contribution per unit for each product
- 3) Profit Volume Ratio for each product
- 4) Which product is most profitable?

Q.2 Three possible alternative projects A, B, and C would each involve a capital outlay of Rs. 1,20,000.

25

The following table shows the expected earnings:

Year	1	2	3	4	5
Project A	20,000	50,000	50,000	40,000	-
Project B	50,000	50,000	30,000	10,000	-
Project C	30,000	40,000	40,000	40,000	30,000

The project will have no salvage value. You are required to compare the alternative projects by using the following methods of capital investment appraisal and suggest the most profitable Project:

- 1) Pay back period
- 2) ARR on original investment
- 3) Net present value
- 4) Profitability Index

The cost of capital may be taken at 10%.

Year	1	2	3	4	5
PV of Rs.1 at 10%	0.909	0.826	0.751	0.683	0.651

- Q.3 a)** The standard material cost to produce a tone of material Z is: **15**
 800 kg of Material A @ Rs. 05 per kg.
 1200 kg of Material B @ Rs. 10 per kg.
 During a period 100 tonnes of material Z were produced form the usage of:
 75000 kg of Material A @ Rs. 06 per kg.
 145000 kg of Material B @ Rs. 08 per kg.
 → Calculate :- Material Cost Variance
 Material Price Variance
 Material Usage Variance
 Material Mix Variance

- b)** The standard overhead rate of a product is as follows: **10**
Per Unit	Rupees
Variable	3.00
Fixed (Rupees 40,000 ÷ 4,000 units)	<u>10.00</u>
	13.00

Standard time for producing each unit of output is 8 hours.
 During the year, the following actual data is available.

Hours Worked	20,800
Output (units)	2,600
Overheads:	
Variable	7,500
Fixed	<u>30,000</u>
	37,500

Calculate the following variances:

- i) Variable overheads spending variance
- ii) Variable overheads efficiency variance
- iii) Total variable overheads variance
- iv) Fixed overheads efficiency variance
- v) Total Fixed overheads variance

- Q.4 a)** The following two alternatives are present before Max Ltd. for investment in new project. **09**

Particulars	Project X	Project Y	
Initial investment	200000	200000	10% P.V. Factor
Estimated life	5 Years	5 Years	
Expected Net cash inflow	60000	20000	.909
	80000	60000	.826
	100000	80000	.751
	60000	120000	.683
	40000	80000	.621

Evaluate the investment proposals as per the following method and give your comment on it → Net present value

- b)** Calculate material and labour variances from the following data: **08**
 For 5 units of Product A, the Standard Data are:
 Material 40kg. @ Rupees 25.00 per kg.
 Labour 100 hours @ Rupees 2.50 per hour.

Actual data are:

Actual Production - 1000 Units.

Material 7,840 kg. @ Rupees 27.00 per kg.

Labour 19,800 hours @ Rupees 2.60 per hour.

- c)** Following information is provided to you: **08**
Selling Price = 80 P.U
Variable Cost = 60 P.U
Fixed Cost = Rs. 6,00,000
Compute:
i) P/V Ratio
ii) Break Even point in Rupees and in Units
iii) Margin of Safety in Rupees and in Units
iv) What will be the required sale to earn profit of Rs. 5,00,000
- Q.5 a)** What is Human Resource Accounting? Explain the different methods of Human Resource Accounting. **09**
b) What is Environmental Accounting? State its types and tools. **08**
c) What is Forensic Accounting? Explain its methods. **08**

Master of Commerce Examination: December – 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Friday 09-12-2022	II (Repeater)	Accounting for Managers	02:30 PM To 05:00 PM	210052	75

Instructions: 1) Attempt any three questions.
2) Figure to the right indicates marks.

प्र.1 तुम्हाला पुढील माहिती पुरवली आहे.

25

उत्पादन	X	Y
प्रत्यक्ष सामग्री	20	40
प्रत्यक्ष मजुरी	15	20
प्रत्यक्ष खर्च	20	20
विक्री किंमत	100	140

स्थिर खर्च Rs. 3,00,000

प्रस्तावित विक्री मिश्र पुढील प्रमाणे आहे:

तपशील	X	Y
अ	2,00,000 नग	1,00,000 नग
ब	1,50,000 नग	1,50,000 नग
क	1,70,000 नग	1,30,000 नग

गणन करा:

1. उत्पादनाचे प्रती नग सीमांत खर्च
2. उत्पादनाचे प्रती नग योगदान
3. प्रत्येक उत्पादनाचे नफा परिमाण अनुपात काय असेल?
4. कोणते उत्पादन सर्वात जास्त नफा मिळवून देईल?

प्र.2 पुढील तीन पर्यायी अ, ब, आणि क करिता प्रत्येकी आरंभिक भांडवल Rs. 1,20,000 असेल, अपेक्षित मिळकत पुढील प्रमाणे:

25

वर्ष	1	2	3	4	5
प्रकल्प अ	20,000	50,000	50,000	40,000	.
प्रकल्प ब	50,000	50,000	30,000	10,000	.
प्रकल्प क	30,000	40,000	40,000	40,000	30,000

या प्रकल्पाचे निर्लेखित मूल्य शून्य असेल. तुम्हाला पुढील भांडवल गुंतवणुक पद्धतीचा वापर करून पर्यायी प्रकल्पांची तुलना करून सर्वात जास्त नफा देणारा प्रकल्प निवडण्यास शिफारस द्यायची आहे.

1. परतावा कालावधी
2. आरंभिक गुंतवणुकीनुसार ARR
3. निव्वळ परतावा मूल्य
4. नफा निर्देशांक

भांडवलाची किंमत 10% वर

वर्ष	1	2	3	4	5
वर्तमान मूल्य 10% वर	0.909	0.826	0.751	0.683	0.651

- प्र.3 अ) सामग्री Z चे एक टन उत्पादन प्रमाणित किंमत: 15
 800 किलो सामग्री A @ Rs. 05 प्रती किलो
 1200 किलो of सामग्री B @ Rs. 10 प्रती किलो
 सामग्री Z चे 100 टन उत्पादन तयार करण्यास प्रत्यक्ष किंमत:
 75,000 किलो सामग्री A @ Rs. 06 प्रती किलो
 1,45,000 किलो सामग्री B @ Rs. 08 प्रती किलो
 → गणन करा: सामग्री व्यय विचरण
 सामग्री किंमत विचरण
 सामग्री वापर विचरण
 सामग्री मिश्र विचरण

- ब) उत्पादनाचे प्रमाणित दर पुढील प्रमाणे: 10
 प्रती नग रूपये
 चल 3.00
 स्थिर (रूपये 40,000 ÷ 4,000 नग) 10.00
13.00

एक नग उत्पादन करण्यास प्रमाणित कालावधी 8 तास आहे.

वर्षभरातील प्रत्यक्ष उपलब्ध माहिती:

कामाचे तास	20,800
उत्पादन (नग)	2,600
खर्च:	
चल	7,500
स्थिर	30,000
	37,500

पुढील व्यय गणना करा:

- अ) चल व्यय खर्च विचरण
 ब) चल व्यय कार्यक्षमता विचरण
 क) एकूण चल व्यय विचरण
 ड) एकूण स्थिर व्यय विचरण

- प्र.4 अ) मॅक्स लिमिटेड कडे गुंतवणुकीसाठी दोन पर्याय उपलब्ध आहेत. 09

तपशील	प्रकल्प X	प्रकल्प Y	
आरंभिक गुंतवणूक	2,00,000	2,00,000	वर्तमान मूल्य 10% वर
अंदाज जीवन	5 Years	5 Years	
	60,000	20,000	
	80,000	60,000	.826
अपेक्षित निव्वळ रोख प्रवाह	1,00,000	80,000	.751
	60,000	1,20,000	.683
	40,000	80,000	.621

पुढील पद्धतीने गुंतवणूक प्रस्तावाचे मुल्यांकन करून तुमची टिपणी सांगा →
निव्वळ वर्तमान मूल्य

- ब) पुढील माहितीच्या आधारे सामग्री आणि मजुरी व्यय गणना करा: 08
- सामग्री A ची 5 नग प्रमाणित माहिती:
सामग्री 40 किलो @ रूपये 25.00 प्रती किलो
मजुरी 100 तास @ रूपये 2.50 प्रती तास
प्रत्यक्ष माहिती:
प्रत्यक्ष उत्पादन – 1000 नग
सामग्री 7,840 किलो @ रूपये 27.00 प्रती किलो
मजुरी 19,800 तास @ रूपये 2.60 प्रती तास
- क) तुम्हाला पुढील माहिती पुरवली:
विक्री दर = 80 प्रती नग
चल परिव्यय = 60 प्रती नग
स्थिर पव्यय = Rs. 6,00,000
- गणना करा:
1. नफा परिणाम अनुपात
 2. संवीच्छेदन बिंदू मूल्य आणि नग
 3. सीमा सुरक्षा मूल्य आणि नग
 4. Rs. 5,00,000 नफा मिळविण्याकरिता किती विक्री अपेक्षित आहे?
- प्र.5 अ) मानवी संसाधनाच्या मूल्यमापनाच्या म्हणजे काय? मानवी संसाधनांच्या मूल्यमापनाच्या पद्धती स्पष्ट करा. 09
- ब) पर्यावरण लेखांकन म्हणजे काय? त्याच्या पद्धती व प्रकार स्पष्ट करा. 08
- क) फोरेन्सिक लेखांकन म्हणजे काय? त्याच्या पद्धती स्पष्ट करा. 08

Master of Commerce Examination: December – 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Monday 12-12-2022	II (Repeater)	Research Methodology	02:30 PM To 05:00 PM	210053	75

**Instructions: 1) Attempt any five questions from Q. No.1 to Q. No. 7
2) Figure to the right indicates marks.**

- Q.1** Discuss any five types of research in detail. **15**
- Q.2** Data collection is the backbone of business research. What methods are used for data collection in research? **15**
- Q.3** a) Briefly explain the characteristics of a good research report. **08**
b) Examine any two commonly used methods of citation in research. Give examples. **07**
- Q.4** a) Elaborate on the types of questions that can included in a business research questionnaire. **08**
b) Describe the significance of editing and tabulation in the processing of data. **07**
- Q.5** Discuss the steps followed in an ideal research process. **15**
- Q.6** a) What is a research problem and how can it be formulated? **08**
b) Highlight the differences between census and sample survey. **07**
- Q.7** **Write the short note. (Any Two)** **15**
a) Testing of hypothesis
b) Components of a research report
c) Significance of footnotes in a research report
d) Simple random sampling

Master of Commerce Examination: December – 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Monday 12-12-2022	II (Repeater)	Research Methodology	02:30 PM To 05:00 PM	210053	75

Instructions: 1) Attempt any five questions from Q. No.1 to Q. No. 7
2) Figure to the right indicates marks.

- प्र.1 संशोधनाच्या कोणत्याही पाच प्रकारांची तपशीलवार चर्चा करा. 15
- प्र.2 माहिती संकलन हा व्यवसाय संशोधनाचा कणा आहे. संशोधनात माहिती संकलनासाठी कोणत्या पद्धती वापरल्या जातात? 15
- प्र.3 अ) चांगल्या संशोधन अहवालाची वैशिष्ट्ये थोडक्यात सांगा. 08
ब) संशोधनात सामान्यपणे वापरल्या जाणाऱ्या कोणत्याही दोन उद्धृत पद्धतींचे परीक्षण करा. 07
- प्र.4 अ) व्यवसाय संशोधन प्रश्नावलीमध्ये समाविष्ट होऊ शकणाऱ्या प्रश्नांच्या प्रकारांबद्दल विस्तृत करा. 08
ब) माहितीच्या प्रक्रियेत संपादन आणि सारणीचे महत्व वर्णन करा. 07
- प्र.5 आदर्श संशोधन प्रक्रियेत अनुसरण केलेल्या पायऱ्यांवर चर्चा करा. 15
- प्र.6 अ) संशोधन समस्या काय आहे आणि ती कशी तयार केली जाऊ शकते. 08
ब) जनगणना आणि नमुना सर्वेक्षण यांच्यातील फरकांवर प्रकाश टाका. 07
- प्र.7 कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टीपा लिा. 15
अ) गृहीतकांची चाचणी
ब) संशोधन अहवालाचे घटक
क) संशोधन अहवालातील तळटीपांचे महत्व
ड) साधे यादृच्छिक नमुने

Master of Commerce Examination: December – 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Wednesday 14-12-2022	II (Repeater)	Consumer Behavior	02:30 PM To 05:00 PM	210054	75

**Instructions: 1) Attempt any five Questions.
2) Figures to the right indicate full marks.**

- Q.1** What is Buying Motives? Explain the kind of motives and how it aroused. **15**
- Q.2** What is Market Segmentation? And what are the bases of effective market segmentation? **15**
- Q.3** What is Perception? Which are its elements and what are its dynamics? **15**
- Q.4** What are the types of reference groups and how they influence consumer's buying decision? **15**
- Q.5** a) What are the stages in consumer's buying decision making process? **08**
b) What are the criteria for selecting segmentation? **07**
- Q.6** a) What are the Perceived Risks? Which are the strategies to reduce those risks? **08**
b) What are the types of family? And what are the roles of family in decision making? **07**
- Q.7** **Write Short Notes on (Any Two)** **15**
1) Maslow's need hierarchy theory
2) Advantages of market segmentation
3) Models of Consumer attitude
4) Impact of culture on consumer behavior

Master of Commerce Examination: December – 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Wednesday 14-12-2022	II (Repeater)	Consumer Behavior	02:30 PM To 05:00 PM	210054	75

**Instructions: 1) Attempt any five Questions.
2) Figures to the right indicate full marks.**

- प्र.1 खरेदी हेतू काय आहे? खरेदी हेतूचे प्रकार आणि ते कसे जागृत झाले ते स्पष्ट करा. 15
- प्र.2 बाजार विभाजन म्हणजे काय? आणि प्रभावी बाजार विभाजनाचे आधार कोणते आहेत? 15
- प्र.3 आकलन म्हणजे काय? आकलनाचे घटक कोणते आहेत आणि त्याची गतिशीलता काय आहे? 15
- प्र.4 संदर्भ गटांचे प्रकार कोणते आहेत आणि ते ग्राहकांच्या खरेदी निर्णयावर कसा प्रभाव पाडतात? 15
- प्र.5 अ) ग्राहकांच्या खरेदी निर्णय प्रक्रियेत कोणते टप्पे आहेत? 08
ब) बाजार विभाजन निवडण्यासाठी कोणते निकष आहेत? 07
- प्र.6 अ) आकलन जोखमीची संकल्पना आणि आकलन जोखीम हाताळण्यासाठीच्या धोरणांचे स्पष्टीकरण करा. 08
ब) कुटुंबाचे प्रकार काय आहेत? आणि निर्णय घेण्यात कुटुंबाची भूमिका काय आहे? 07
- प्र.7 कोणत्याही दोन थोडक्यात टिपा लिहा. 15
1) मास्लोचे गरज पदानुक्रम सिद्धांत
2) बाजार विभाजनाचे फायदे
3) ग्राहक वृत्तीचे प्रतिमान
4) ग्राहकांच्या वर्तनावर संस्कृतीचा प्रभाव

Master of Commerce Examination: December - 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Friday 16-12-2022	II (Repeater)	Retail Banking Operations (Option for CBCS)	02:30 PM To 05:00 PM	210055	75

Instructions: 1) Attempt any five questions from Q. No.1 to Q. No. 7
2) Figure to the right indicates marks.

- Q.1** a) Explain the different types of deposits accepted by retail banks in India. **08**
b) Distinguish between retail banking and corporate banking **07**
- Q.2** Examine the following types of loans offered by banks in India: **15**
Vehicle Loans
Educational Loans
- Q.3** Discuss the various ways in which Non-Resident Indians can open bank accounts in India. **15**
- Q.4** Describe in detail the various channels through which retail banks offer their services in India. **15**
- Q.5** Explain the role of Retail Banks in the Indian Banking Industry. **15**
- Q.6** a) Plastic money is an integral part of the economy today. Justify **08**
b) Discuss the concept and working of RTGS. **07**
- Q.7** **Write short notes. (Any Two)** **15**
a) Foreign currency demand drafts
b) Reverse Mortgage
c) Internet banking in India
d) Travellers cheques

Master of Commerce Examination: December - 2022

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Friday 16-12-2022	II (Repeater)	Retail Banking Operations (Option for CBCS)	02:30 PM To 05:00 PM	210055	75

Instructions: 1) Attempt any five questions from Q. No.1 to Q. No. 7
2) Figure to the right indicates marks.

प्र.1	अ)	भारतातील किरकोळ बँकांनी स्विकारलेल्या विविध प्रकाराच्या ठेवींचे स्पष्टीकरण देणे.	08
	ब)	रिटेल बँकिंग आणि कॉर्पोरेट बँकिंगमधील फरक स्पष्ट करा.	07
प्र.2		भारतातील बँकांनी देऊ केलेल्या कर्जांच्या खालील प्रकारांचे परीक्षण करा. वाहन कर्ज शैक्षणिक कर्ज	15
प्र.3		अनिवासी भारतीयांना भारतात बँक खाती उघडण्यासाठीच्या विविध मार्गांची चर्चा करा.	15
प्र.4		भारतातील रिटेल बँकिंगच्या वेगवेगळ्या वितरण वाहिन्या स्पष्ट करा.	15
प्र.5		भारतीय बँकिंग उद्योगातील किरकोळ बँकांची भूमिका स्पष्ट करा.	15
प्र.6	अ)	प्लास्टिक मनी आज अर्थव्यवस्थेचा अविभाज्य भाग आहे. या वाक्याचे समर्थन करा.	08
	ब)	आरटीजीएसची संकल्पना आणि कार्याची चर्चा करा.	07
प्र.7		कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टीपा लिहा. अ) परकीय चलनाचा डिमांड ड्राफ्ट ब) रिव्हर्स मॉर्गेज क) भारतातील इंटरनेट बँकिंग ड) प्रवासी धनादेश	15